

[Kristian Nygaard.]

og fremmest den Landbougdom og andre, der søger disse frie Ungdomsskoler, men dernæst, forstaaeligt nok, ogsaa dem, der har det økonomiske Ansvar for disse Skoler.

Den gældende Lov er fra 1913; den blev dog ændret i 1919, da det vedtoges, at Elevtilskuddet maatte beløbe sig til 35 Kr. pr. Maaned eller den halve Betaling for indtil Halvdelen af Skolernes Aarselever. Understøttelsesbeløbet har hidtil været uddelt gennem Amtsskoleraadene efter et Skøn; derfor har Tildelingen ogsaa i nogen Maade haft Tilfældighedens Præg, og det foreliggende Forslag er affattet saaledes, at det ogsaa i Fremtiden bliver „Skønnet“, der bliver afgørende, selv om Afgørelsen skal træffes i Undervisningsministeriet efter Regler, som fastsættes af Undervisningsministeren.

Beløbet til Elevunderstøttelsen har — som det er nævnt flere Gange under denne Forhandling — hidtil ikke maattet overstige 620 000 Kr. aarlig. Det er ikke overvældende mange Penge, naar man ved, hvor mange Elever der søger disse Skoler.

I Skoleaaret 1935—36 var der paa samtlige Høj- og Landbrugsskoler 8 972 Elever; det gennemsnitlige Beløb, hvis alle fik samme Understøttelse, vilde blive ca. 70 Kr. Nu ved jeg godt, at dette Tal ikke passer med de Understøttelser, der er uddelt, fordi ikke engang Halvdelen af Eleverne faar Statshjælp til saadanne Skoleophold, og fordi hele det bevilgede Beløb, saa vidt mig bekendt, aldrig har været uddelt.

Den højtærede Undervisningsminister oplyste, da Lovforslaget blev forelagt her i Tinget, at der i det Skoleaar, jeg nævnte før, kun blev uddelt 530 000 Kr.; det giver ca. 60 Kr. pr. Elev, hvis de alle sammen fik samme Understøttelse. Dette Forhold er saa meget mere beklageligt, som det er blevet mig meddelt, at Undervisningsministeriet har givet Skoleraadene Oplysning om, at der har været flere Penge til Uddeling til trængende Elever. Trods dette hører man ofte Beklagelser over, at unge Ansøgere om Understøttelse har faaet Afslag, skønt deres Formueforhold har været saaledes, at de maatte anses for absolut værdige til at modtage en saadan økonomisk Støtte. Andre har faaet bevilget saa smaa Beløb, at de enten har maattet give Afkald paa Understøttelsen eller har maattet søge Hjælp andre Steder for at klare de forholdsvis store Udgifter, der er forbundet med Skoleopholdet. Tit og ofte er det vistnok gaaget saaledes, at Eleverne i en saadan

Situation henvender sig til Forstanderen paa den Skole, de agter at tage paa, og beder ham om en Lettelse i Betalingen. En saadan Fremgangsmaade kan imidlertid let faa ubehagelige Følger. Eleven kommer undertiden til at føle sig afhængig af Forstanderen, og denne maa jo savne den Del af Betalingen, som udgør den lovede Hjælp.

Men hertil kommer, at Skoleraadene i de forskellige Amter uddeler højst forskellige Beløb til unge Mennesker, der i økonomisk Henseende er ret ens stillede. Det er ikke saa sjældent, man hører om unge Mennesker, der, i det Aar de vil søge Understøttelse, tager Plads i de Amter, der plejer at give store Tilskud til saadanne Skoleophold.

Det er disse Misforhold, der nu søges ændret derved, at Fordelingen af Understøttelsen for Fremtiden skal foretages i Undervisningsministeriet, saaledes som de tilsvarende Understøttelser til Efterskoleelever allerede fordeles derfra, og saaledes som Bestyrelsen for Folkehøjskoler og Landbrugsskoler har ønsket, at det maatte ske.

Samtidig med at Uddelingsmaaden ændres, forhøjes Beløbet med 100 000 Kr. til 720 000 Kr. aarlig. Denne Ændring hilser Det radikale Venstre med særlig Glæde. Det betyder naturligvis, at Understøttelsen kan sættes op, hvis ikke Ansørgernes Antal øges. Hvis dette sker — og det er vi jo nogle Stykker, der haaber paa —, saa skal det erkendes, at 100 000 Kr. ikke rækker særlig langt; men viser det sig, at Ungdommen i de kommende Aar flokkes paa disse Skoler i et saadant Antal, at 720 000 Kr. ikke kan give større Understøttelser til de enkelte Ansøgere, end Tilfældet er nu, haaber jeg, at Regering og Rigsdag da kan enes om paa ny at forhøje Understøttelsesbeløbet.

Naar vi erkender, at Understøttelserne hidtil har været for smaa, maa vi nu se at naa frem til en Lovgivning, der stiller dansk Ungdom saaledes, at den virkelig kan faa Adgang til den Uddannelse, som disse Ungdomsskoler har at byde paa, naar Lysten og Trangen dertil er til Stede. Ungdommen kan ikke være tjent med, at økonomiske Vanskeligheder stiller sig hindrende i Vejen herfor, og det kan Skolerne for Resten heller ikke. Mange af disse arbejder under ret vanskelige økonomiske Vilkaar, de trænger til øget Tilslutning af Elever, og en saadan skulde dette Forslag gennemført naturligvis ogsaa gerne være med til at skaffe.

Jeg haaber, at Regering og Rigsdag kan enes om at vedtage den Forbedring, Lovforslaget indeholder, til Gavn for baade